Ч. 61 (11.313). Львів, субота 17. березня 1928. Poeztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дві сензації.

Львів, 16. березня 1928.

На европейському політичному горизонті появилося дві неабияких сензації. При тім одна з них має досі всі познаки того, що перетвориться у політичний скандал, а друга набула вже силою самої своєї пригоди всі прикмети великого трагізму. Обом хочемо посвятити кілька слів по порядку, бо обі вони кидають яркий жмут світла на теперішню політику та на засоби, якими хочуть деякі чинники держатися на поверхні політичного життя або втриматися при кермі не тільки політики своїх держав, але й при впливі на хід т. зв. світової політики. Обом цим „сензаціям" присвячує нині преса всього світу дуже багато місця і кує з того для себе і для своїх політичних груп немалий політичний капітал.

Першою з тих „сензацій" у хронольогічному порядку є справа листа Зіновєва до англійських робітників з 1924 р. Коротка історія „сензації": Тоді, на склоні 1924 р. був при владі і при кермі в Англії Макдональд, що визнав більшовиків і вступив з ними у ділові торговельні звязки. Перед самими виборами появився в міністерстві закордонних справ („Форен Оффіс") таємничий документ Комінтерну з підписом Зіновєва. Заадресований був він до англійських робітників і містив інструкцію, як підготовляти комуністичну диктатуру в Англії, як установляти тісний контакт між англійським і радянським пролетаріятом та як накінець вести комуністичну пропаганду в англійській армії та фльоті. Спершу не знали в Форен Оффіс, що діяти з таким „приязним" документом, хоч ніхто тоді не піддавав у сумнів його автентичности. Макдональд, дізнавшись про нього, був проти його опублікування. Однак якимсь чудом дізналася про нього преса. Редактор „Дейлі Мейль" перший дістав копію документу і рішив його негайно друкувати. Коли про те дізнався Макдональд рішив випередити пресу та опублікувати лист Зіновєва вже разом з нотою протесту проти нього, заадресованою до тодішнього представника СРСР у Льондоні Раковського. Опублікований лист зробив страшне враження. Англійська партія праці при виборах провалилася. Побідили консерватисти. Комуністи, очевидно, проголосили, що документ є фальсифікатом. Дальший хід подій, зокрема ж у англьо-радянських взаєминах відомий. Дуже пострадали від того „фальшивого" документу більшовики.

З тої пори минуло богато часу. Всі за лист Зіновєва призабули. Однак не забув про нього Макдональд. В перших днях березня ц. р. порушив він цю справу в англійському парляменті при дуже дивних обставинах і зажадав вибору окремої комісії для розслідування справи високого урядовця в Форен Оффіс Ґреґорі, точніше справи його біржових операцій. Якеж відношення Ґреґорі до справи „документу"? Виявляється, що Ґреґорі писав чи виробляв протест проти листа Зіновєва, адресований Раковському. Макдональд тепер твердить, що Ґреґорі постарався про „лист Зіновєва", що сам лист фальшований і що за видачу його редакторові „Дейли Мейль" дістав він 5.000 англ. фунтів штерл., у звязку з чим він усякі біржеві операції. Яка ціль такого виступу Макдональда і яка мета відгребування старої забутої справи листу?

Аглія стоїть на передодні виборів! Коли Макдональд докаже, що лист був фальсифікатом, то не лише зреґабілітує себе і свій бувший уряд перед виборцями, але й понизить у їх очах своїх противників консерватистів, які не вагалися в цілях виборчої боротьби проти партії праці в 1924 р. користуватися аж фальсифікатом листи Зіновєва. Так ведуть виборчу підготовку в Англії!

Та якби там не скінчилася ця справа, то вона всеж має, як сказано, познаки небувалого політичного скандалу. Бо невже Макдональд не міг скоріше занятись цією справою і мусів зволікати з нею аж досі, щоби її використати щойно при майбутніх виборах? Кваліфікувати такого поступовання не доводиться, тимбільше, що невідомо, чи окрема парляментарна комісія поділить становище та твердження Макдональда і його партії в тій справі, та чи буде на їх умотивування доволі доказового матеріялу. На політичних олімпах, як бачимо, не цураються брудних засобів політичної боротьби. Та якби розслід комісії не скінчився, то „сензація" таки буде скандалом.

Другою з черги „сензацією", що зелектризувала політичний світ це розкриття більшовиками економічної саботажево-шпіонської змови в Донецькій промисловій кітловині органами українського ДПУ, на чолі якого стоїть Балицький. Комуністи зарештували цілу низку „спеців", переважно інжинірів, які як каже їх офіціяльний комунікат

„протягом кількох літ займалися саботуванням і дезорганізацією вугляного промислу, роблячи непотрібні видатки, руйнуючи копальні та фабрики. Вониж займалися підпалами копалень, влаштовували динамітові вибухи та нищили машини. До організації входила група інжинірів, техніків і урядників у Донбасі, що діставали за свою роботу точно платню від бувших власників тих підприємств, а крім того окремі суми від закордонних шпіонських організацій. Вони навмисне спроваджували зпоза кордону непотрібні матеріяли. Всюди, де тій організації вдавалось примістити своїх людей, продуктивність підприємств катастрофально падала".

З комунікату виходилоб далі, що всі приналежні до тієї організації стояли не тільки на услугах бувших власників підприємств і закордонних шпіонських організацій, але зокрема обслугували німецькі промислові компанії інформаціями та були „в тісних звязках з польськими шпіонами".

Ця справа економічної шпіонажі в СРСР не перша і ніхто нею в Европі так дуже не інтересувасяб, якби не одна обставина, а саме: між арештованими є шість німецьких інжинірів, які до того приїхали в Донецький Басейн всего три тижні перед їх арештуванням. Поминувши обставину, що вони за три тижні не зумілиб ще виконувати складного процесу економічного саботажу, важко допустити, щоби німецькі фаховці стояли або могли стояти в якихнебудь звязках з польськими шпіонами чи шпіонськими організаціями.

Проти арештування німецьких інжинірів запротестував німецький уряд за посередництвом свого посла в Москві. Та цей протест не мав ніякого впливу на долю арештованих. Відносини між СРСР і Німеччиною стають наслідком того незвичайно напруженими. Літвінов, що перебуває в Берліні для переговорів зі Штреземаном інтервенює в Москві, щоби випустити арештованих німецьких інжинірів, бо це перешкаджає дуже переговорам, але й це не має ніякого успіху. Московські комуністи вперті! Тепер справа поставлена на вістрю меча і з тої причини не виключене зірвання дипльоматичних звязків між Німеччиною і СРСР. Вся німецька і вся світова преса слідкує з великою нетерплячкою за дальшим розвитком подій у цій справі, подій, які можуть в наслідках приняти дуже трагічний та несподіваний оборот, що заворушив би все світове політичне плесо. Ось і „сензації".

Фатальна грамота.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 13. березня 1928.

I.

Дня 15. березня минає пять років від того дня, коли сумної слави конференція антантських амбасадорів припечатала несправедливість, найбільш вопіючу до неба серед усіх післявоєнних несправедливостей.

„То було щось більше ніж злочин — скаже про це будучий Талеран: це була помилка". Але невже є на широкій Галицькій Землі бодай одно українське серце, якому це треба аж окремо толкувати?!

Документ, яким антанта припечатала моральне банкротство проголошених нею-ж засад Вільсона, досі не був ніде публікований. Тільки нині знайшли ми вперве його текст в одній тутешній газеті. Подаємо його оце в українському перекладі.

II.

Британська імперія, Франція, Італія і Японія, що підписали разом зі Злученими Державами Америки, як головні союзні держави і співучасники Версайського мирового договору;

вважаючи, що згідно з арт. 87. додаток 3, зазначеного договору, їм належить означити кордони Польщі, які не були визначені цим договором;

вважаючи, що польський уряд звернувся 15. лютого 1923 р. до конференції амбасадорів з проханням, аби держави, що там представлені, здійснили права, які їм надає зазначений артикул;

вважаючи, що згідно з арт. 91 Сен-Жерменського миру, Австрія відмовилась, на користь великих союзних держав, співучасників, від усіх своїх прав на території, що належали раніше бувшій австро-угорській монархії і які, знаходячись поза новими кордонами Австрії, як вони визначені в арт. 27 зазначеного договору, не є тепер нікому призначені;

вважаючи, що Польща визнала, що що-до східної частини Галичини етнографічні умови вимагають режиму автономії;

вважаючи, що договір, заключений між великими союзними державами і співучасниками та Польщею 28. червня 1919 р. передбачив для всіх територій, поставлених під суверенність Польщі, спеціяльні ґарантії на користь національних меншостей що-до мови або релігії;

вважаючи, що що-до кордону з Росією Польща війшла безпосередно в зносини з цею державою з метою визначити кордони, —

уповажнили Конференцію Амбасадорів урегулювати це питання.

Остання вирішує визнати за Польщею всі права верховної влади над територіями, що лежать між зазначеними кордонами (слідує кордон ... риського миру) і іншими кордонами території Польщі, з резервою додержуватися відповідних точок мирового договору Сен-Жерменського що-до податків і зобовязань, які припадають на держави, до яких перейшла територія старої Австро-угорської монархії.

Складено в Парижі 15. березня 1923 р. Ерік Фіпс, Романо Авецана, Р. Пуанкаре, М. Мацуде.

Нижчепідписаний, належно уповноважений, в імени польського уряду приймає вищезазначені постанови. — Париж, 15. березня 1923. — Моріс Замойський.

III.

Ось вам і цей фатальний документ.

Формально був це результат домагань приспішити вирішення галицької справи, домагань, які одночасно — але з зовсім інакшою мірою політичного розуму й такту — від 1920 року не вгавали ставити антанті представники Польщі з одного боку, а п. Евген Петрушевич з другого.

Прагматично й фактично акт з 15. березня 1923 р. був дипльоматичним завершенням — на покищо бодай — невдач на полях битв: галицької армії в 1919 р. в Східній Галичині, більшовицьких армій в 1920 р. під Варшавою і Замостем.

Акти того рода — вчить нас цього історія всіх народів і часів — як побудувалися на полях битв, так тільки на полях битв можуть бути скасовані і відроблені. Так, і не інакше.

В. Панейко.

Економічна кріза в СССР.

Менш-більш від лютого ц. р., себто від моменту, коли закінчилася ліквідація опозиції в компартії, вся закордонна преса без ріжниці політичних відтінків згідно пише про тяжку економічну крізу, в якій опинився під цю пору СРСР. Випереджуючи закид сторонничости, хочу подати на доказ цего твердження кілька фактів. І так: все знаменито поінформований постійний московський кореспондент центрального органу російських с.-д. (меншевиків) „Соц. Вестника", котрий виходить в Берліні, в ч. 2—3. з 6. лютого ц. р. між іншими пише:

„Як вам вже мабуть відомо, мужик [illegible] завів „регуляцію", не [illegible] Це вивертає до гори дном всі плани і розрахунки. Щоби отже підтягнути [illegible] рішили спершу підтягнути [illegible] рат. На місця, де [illegible] праці [illegible] ли для агітації і [illegible] нівших економістів до [illegible] на Україну [illegible] комісаріа [illegible] сліпо Хинчука, котрий [illegible]

сілав дуже інтересний звіт про свою поїздку. Хоча підтягання хлібо-заготовного апарату й агітація в масах ведуться офіціяльно не під знаком адміністративного натиску на селянство, а як „Правда" зазначає, виключно мірами господарського характеру й ідейним впливом, то на ділі всі ці „ідейні впливи" селяни на місцях приймають як погрози адміністраційного примусу, а подекуди вони просто вже переміняються в харчовий податок.

Дезорганізації господарської роботи по части пособляє широко розповсюджений песимізм відносно всякого роду розрахунків і плянів. Діло не тільки в тому, що мужик знова завів „регуляцію", але в тому, що бюрократичні верхи прямо подуріли і ні крихітки не розуміють отсих стихійних процесів. Чого, наприклад, селяни України то викладають хліб на ринок, так, що в заготовщиків не достає складів для прийому хліба, то нагло перестають возити хліб, і то саме тоді, коли в наркоматах напевно ждуть на збільшення хлібного припливу? Чого, коли Україна зачинає вивозити хліб на ринок, Сибір так наче страйкує щодо доставки хліба? Чого сьогодні селяни накидаються на мануфактуру, витворюючи товаровий голод, а завтра здержуються від її закупна і через те спричиняють нагу кризу збуту? Таке саме непонимання підскірних стихійних процесів, що перевертають дном всі обчислення, розрахунки і пляни, проявляється в усіх галузях промислу, за виїмком хіба нафтяної. Одною економікою тут нічого не пояснит — майже забобонно балакав мені один із видніших економістів із ВСНХ (Всерос. Сов. Нар. Хозяйства) — тут ділають, так мовити, закони колективної психольогії. Але ми, теоретики, ані практики, по суті їх не знаємо, ані не розуміємо. Адже не зговорюються міліони селян на Україні і на Сибірі, на Поволжу або на Дону, а між тим всі вони ділають як колиб зговорилися — куркулі, середняки, незаможні і бідняки: то дружно везуть хліб, то пуда в них не випросиш. І будуй тут державний серед таких обставин!..."

Цей сам кореспондент малює вже в слідуючому (4) номері „Соц. Вестника" з 21 лютого ц. р. куди чорнішу картину положення на господарському полі в СРСР. Він пише:

„В Москві під цю пору життя дуже тривожне. Недостаток продуктів зачинає сильно всім доскулювати. Раньше було трудно добути мануфактуру, кальоші, ліки. До цього якось приноровилися. Тепер весь час нема харчових припасів. Майже зовсім зникло масло. Привезуть його в яку кооперативу і ще не вспіють вивісити оповістку про це, як негайно вся крамниця виповнюється людьми по береги, за дверми повстає довжезний хвіст і через пів години по маслі і сліду не стає. Нема чаю, ані мила. На базарах можна після довгої пошукахи найти сурогати чаю і погане, лихке мило „домашньої варки". Але найбільшу тревогу, прямо паніку, викликує серед населення зникнення муки, головно білої. В багатьох булочних склепах — полки порожні, в других — якийсь сірий хліб. Коли в кооперативах оповіщують про видачу білої муки, по 5 фунтів на особу, — то коло склепу зараз повстає довжезний хвіст, цілком як в 1920 році. Мануфактура, крім дорогих сортів, цілком щезла; на багатьох склепах звішені таблиці: „мануфактурний відділ зачинений". Інтересно, що в центрі міста, в районі Кузнецького мосту, Театральної площі, Тверської вул. недостатку товарів так гостро не відчувається. Але і це тільки при поверховній обсервації. Вікна і вітрини склепів по давньому заставлені товарами, але вони стоять там тільки „для виду" і коли увійдемо до середини склепу, то ізза недостачі товарів ви там нічого не купите. Людей які тратить час, аби добути хліба страшенно дратує це, що в дорогих цукорнях центра по давньому продають тісточка і бублики. Розуміється, недостачу товарів у великій мірі викликує паніка людей. Всі один перед другого „роблять запаси". Йде собі спокійно вулицею жінка, про покупки навіть і не думає. Аленж побачила хвіст. „Громадяночко, що тут дають?" — Відкажуть їй — масло там, чи мило, риж або муку. Їй байдуже що. А вона зараз виймає кошичок, пильно перерахує гроші і без надуми стане у хвіст на годину або й дві.

Підняти хлібозаготовку репресивними мірами не вдалося. При кінці січня добилися деякої підвижки, але в лютім заготовки знов впали. В дуже важкому положенні міста: запаси хліба малі. Москва ще в кращому положенні але міста на Україні мали в січня запасів на 3—5 днів. В комуністичних сферах щораз більше росте розбиття і хаос. Одні домагаються — „не дразнити селянина більшими [illegible] відділами, другі — рішучого звороту на право, треті — негайно зачати закупно хліба за кордоном, бо інакше доведемо діло до голоду".

„Дуже важко тепер життя на селі. Недавно мені довелося балакати з одним робітником, що вернув з рідного села десь зі саратівської чи пензенської губернії, на всякий випадок з околиць і під цю пору хлібовитих. Він розказує, що життя в його рідному селі в останньому часі рівко змінилося. Селянам абсолютно не вільно вивозити збіжа на базар до найближчих міст і містечок. Від селян жадають, щоби вони збіже віддавали в заготовні склади або кооперативи; останні-же перестали продавати товарі за гроші і відступають їх тільки в обмін за збіже, при чім за збіже платять тільки 80 коп. за пуд, тоді, як в місті ця сама ціна виносить 150—170 коп. При обміні товарів за збіже установлені ось які норми: за фунт мила — 14—15 фунтів жита; за 1 метр поганої паперової матерії — 25 фунтів жита; за 3 метри поганого бархану — 20 фунтів жита і т. д. Селяни дуже невдоволені і балакають, що на село наложили „збіжеву контрибуцію". „Ждали ми цілу осінь війни, — кажуть вони, — війни покищо нема, але збіжеву контрибуцію наложили на нас і без війни".

Стільки кореспондент *соціялістичного* органу. Знов-же знаменито поінформований і в Кремлі найбільше упривілейований кореспондент „Берлінер Тагеблятү" п. Павло Шеффер в числі з 21. лютого 1928 пише ось що:

„Совітський Союз переживає **аграрну крізу.** Перш усього тут діло в крізі продажі. Збіже є. Але мужик не хоче довозити його подостатком на ринок. Ось тут ядро великого, здебільша дуже заплутаного питання, яким турбується уряд і яке відбиває на ціле радянське господарство. Питання отсе не впало з неба. Його можна було вже віднайти в цифрах експорту за останні три роки. Перше розчарування виникло в р. 1925-26. Тоді повинні були бути вивезені 5 міліонів тон. Але з великою бідою вивезено тільки 2,600.000 тон. В слідуючому році знов дальше стагнація, не вважаючи на скріплення закупок і постійно ростучу індустріялізацію. Вдалося добути всього 3 міліони тон, які вивозила Росія перед війною. Цього року вивезено до кінця січня всього пів міліона тон. **Ледви чи вдасться до жнив отсю цифру значно підвищити.** Одночасно минулорічний активний торговельний біланс впав в першій четвертині рахункового року 1927-28 з 76 міліонів рублів на 4 міліони. Перший раз від 1923 року стає біля журби за експорт також **журба за постачання внутрішнього ринку.** Минулого року дня 1. січня 1927 розподільні урядові пункти мали запасу **для армії і міст** на 7 і пів міл. тон збіжа і сімяних продуктів. Тепер таких запасів є тільки на 5.706.000 тон. Значить є недобір на 1,795.000 тон. Дня 10. грудня мин. року зачалась дуже енергійна хлібозаготовна кампанія. Та не вважаючи на це в грудні дефіцит виносив 661.000 у порівнанні з попереднім роком. У січні пізвіз трохи збільшився. Але в березні знов прийшов дефіцит на 300.000 тон. По офіціяльним даним, до нових жнив, себто до 1. червня ц. р. треба ще зібрати **2 і пів міл. тон збіжа тільки для прокормлення армії і міст.** Але чи їх справді збереться? — невідомо. Коли в лютім заготовка недопише, треба буде вхопитись за надзвичайні міри. Отже перш усього нарушити резерву міліона тон збіжа, котру відложено у сховки минулого року, а в дальшій мірі — **купувати збіже за кордоном** (!) Всеж таки дефіцит сьогорічної хлібозаготовки є таємничий. Де напр. скритий запас цих 3 міліонів тон, призначених до експорту, якщо навіть відрахувати 1 міліон резерви для армії? Нема сумніву, що селяни попросту скривають величезні маси збіжа і чинять це з причин тільки їм відомих..."

Ось картина положення, змальована з двох протилежних сторін, але так, що один малюнок доповнює другий.

Правда, той-же самий Павло Шеффер в дальшій своїй кореспонденції з 1. березня 1928, під наг. „Оптимізм" сильно змякшує свої попередні виводи про теперішнє господарське положення в СРСР, що також підтверджує в останній своїй промові Риков (заготовна збіжева кампанія опанована). Одначе нема сумніву, що Радянський Союз далі сидить в тяжкій господарській крізі, яка має не проминаючий тільки глибший і серйозніший характер, чим всі дотеперішні, які Союз проходив в останніх літах. До якого ступіння мусить бути напружена ситуація в Рад. Союзі, свідчить наглядно от хочби історія про нагле відкриття агентами ДПУ т. зв. економічної шпіонажі і саботажу, котру, мовлян, вели в Донбасі заграничні інжинієри і специ.

Між іншими, арештовано трьох німецьких інжинієрів, представників відомої великої берлінської електричної фірми А. Е. Ґ. Розуміється, є це звичайна більшовицька провокація, придумана на те, аби щораз більш ростуче невдоволення населення звалити на „закордонних шпіонів", в чому більшовики є незрівнані майстри. В їх звідомленнях кажеться, що таку шпіонажу і такий свідомий саботаж закордонні специ вели вже *три* (!) роки. І аґенти ДПУ щойно тепер його відкрили! Треба бути дуже наївним, аби повірити в отсю більшовицьку видумку!...

Причини істнуючої крізи слід тому зналізувати глибше і точніше їх вияснити.

Д-р Павло Лисяк.

За океаном.

Українське музичне видавництво.

Читаємо в амер. „Свободі":

Українська пісня — це наш скарб. Це загально відома річ. Всі здаємо собі добре з того справу, але не застановляємося глибше над тим, як ми з тим скарбом поводимося. Скарбом звикли люди дорожити, його пильно стерегти, бо інакше до комори закрадуться злодії або всякого роду прошені і непрошені гості, а то й вороги, і будуть господарити чужим скарбом, як захочуть.

Пристосуймо ті слова до української пісні, а побачимо, яка це гірка правда. Бо не *тільки* в Европі, але навіть тут в Америці господарять нашим скарбом на міжнароднім і навіть на нашім власнім музичнім ринку — чужинці, навіть явні вороги нашої культури. Ось ми свідками того, що наша пісня і наш танок завойовують навіть Бродвей, але все те йде не на рахунок української культури. З другого боку ми свідками того, як наше, себто українське амер. громадянство, голують усякою музичною „халтурою" малоросійського змісту, яка нам не то чести, але просто ганьбу наносить.

А попри те все відчуває тут кожний, що має якийнебудь звязок з музикою і співом — велику недостачу вартісної нашої музичної літератури, з якою можнаб познайомити молоде українсько-американське покоління. Ходить тут, річ ясна, про такі твори, які репрезентували би в Америці достойно наш музичний скарб. Бо тільки такими творами можемо захопити й американський світ. А це справа першої ваги.

Все те було тут нераз обговорюване в крузі любителів музики. І от наслідком тих розважувань повстала в Ню Йорку **Українська Музична Накладня,** яка вже започаткувала свою діяльність виданням „Альбому українських народніх пісень" на скрипку і фортепян. Видання те виготовив наш композитор Михайло Гайворонський. В альбом увійшло 34 найкращих українських народніх пісень, з яких деякі являються друком перший раз.

Видавництво те заслугує на особлившу увагу ще й з того боку, що воно вже нав'язало звязок з нашими музичними установами на всіх українських землях. Вже в близькому часі вийдуть нові альбоми української народньої й оригінальної пісні і музики. Будуть там твори не тільки старих композиторів, але й найновіших.

Оте видавництво ведуть: М. Гайворонський, д-р Л. Мишуга, Д. Галичин і М. Сурмач. Їх імена повинні бути свого роду гарантією, що видавництво виважеться зі свого завдання як слід.

Адреса видавництва: Ukrainian Music Edition, 103 Avenue A., New York, N. Y.

Український Хор „Бандурист" у Ню Йорку.

В тім самім часі зорганізувався в Ню Йорку Український Хор „Бандурист", який поставив собі подібні завдання на полі плекання української пісні. Гурток ідейних любителів музики зорганізувався з тій ціля, щоб піднести культурний рівень пісні серед українців і поширювати її серед чужинців. Музичний провід хору спочиває в руках відомого диригента п. Юрія Кириченка. Хор мав уже нагоду запрезентувати себе якнайкраще. Надіємося, що в короткім часі він зросте і дасть про себе знати не тільки на українських естрадах, але й на чужих, несучи широко славу неумирущої української пісні.

Радянська Україна

В харківській комісії українізації.

В харк. „Вістях" з 7. березня читаємо: Українські державні курси почали новий прийом слухачів. Прийматимуть не лише тих, хто бажає вивчити українську мову, але й усіх, хто має намір піднести знання української мови. Для таких категорій відкриють курси підвищеного типу. Групи підвищеного типу, як філії курсів, можна відкривати і в установах, якщо вони матимуть 25—30 слухачів. — Перед центр. комісією українізації порушила харківська окр. комісія справу перевірки знання української мови серед членів професійних спілок. — Таж комісія запропонувала управі трамваїв зняти у вагонах усі вивіски й таблиці, написані неправильно по українськи.

Ще один лист польського ксьондза про контрреволюцію латинського духовенства в УСРР.

Харківські „Вісти" принесли дуже характеристичного листа ксьондза А. Гутовського до Редакції про політичну ролю польських ксьондзів на Україні, якого в цілости передруковуємо. Він звучить:

„Шановний товаришу редакторе! Не відмовте вмістити у вашій газеті нижчу мою кореспонденцію:

Стежачи за пресою, мені нераз доводилося зупиняти свою увагу на повідомленнях про притягнення до відповідальности службовців культу католицької церкви. Скільки не стосувалося моїх колєг, я жваво цікавився такими справами й щоразу мені доводилося переконуватися в тому, що злочини насправді зроблено й винні дістали по заслузі. Проте, серед католиків частенько ширилося чутки про те, що католицьке духовенство ні в чому не повинно й його терроризує радянська влада. На підставі повідомлень преси, що їм безперечно треба вірити, про злочини поодиноких ксьондзів, я доходжу до висновку, що ці чутки навмисне ширено з провокаційною метою, щоб підірвати престиж радянської влади в масах релігійних людей і головним чином, католиків.

Як на приклад, можу вказати на справу ксьондза Скальського, що його маси релігійних оточували ореолом невинности перед Радянською владою й мали не мучеником за костел та католицьку релігію. Насправді-ж, як встановлено було на суді, ксьондз Скальський, як і деякі інші, що їх притягали до відповідальности, ксьондзи вчинили чимало злочинів проти радянської влади і справедливо засуджені за це радянським судом. Зупиняюся тільки на цій справі через те, що вона одна з останніх і найзнаменитіших, для тих, що цим питанням цікавляться. Про інші злочини католицького духовенства докладно не говоритиму, бо це досить відоме з преси.

Щоб не опинитися в ролі обвинувача й не говорити про злочинну діяльність тільки інших ксьондзів, вважаю за свій моральний обовязок не змовчати і за себе, за те, що я не досить енергійно перешкаджав Станиславському костельному комітетові у спробі заховати костельні цінности, коли їх забирали на користь голодним.

Через мою інертність, частину костельних цінностей, що їх призначалося для порятунку людей свого часу від голодної смерти, було заховано.

Коли костельний комітет ухвалив був заховати ці речі, то його представники звернулися до мене по пораду і я, не використавши в достатній мірі свого авторитету ксьондза, не умовив їх не виконувати наміченого пляну і став мимовільним учасником злочину, згодившися на пропозицію костельного комітету заховати цінні речі. Поруч цього було відповідне обговорення де говорилося про можливість зміни влади що і наводилося, як достатній аргумент потреби ці речі заховати. Отже, в справі переховування цінностей відіграла роль не тільки

матеріяльна сторона, але це питання обговорювалося і з політичного погляду. Цей момент і чимало відомих мені злочинів поодиноких ксьондзів, що раз переконує мене в тому, що службовці культу, втручаючись до економічних справ костела частенько, непомітно для себе, стають на шлях обговорення та вирішення принципіяльних питань політичного характеру в країні, де релігія чічого характеру з державою не повинна мати спільного з державою не повинна мати, бо роля ксьондзів у розвязанні погм, бо роля ксьондзів у розвязанні політичних питань виходить за межі мого, і ще через те, що це не входить до їхніх обовязків і прямо забороняється канонами католицької церкви.

Міркуючи так і детально ознайомившись з отвертим листом групи ксьондзів Камянецької епархії, доходжу до непохитного переконання, що висловлена в цьому листі думка не підлягає жадному сумнівові, і я цілком і повною прилучуюся до платформи цієї групи, вважаючи, що тільки за допомогою отвертої заяви про свої поведінці вчинки, можу виправдатися перед радянською владою. Отверте визнання своїх помилок та спокутої вини перед радянською владою, вважаю за потрібне ще й з тієї причини, що остаточно переконався в недоцільности будь-яких вихваток проти радянської влади.

Я рішуче заявляю, що католицька церква в радянській республиці має всі можливости вільно існувати й не повинна ні в якій мірі втручатися до політичних справ держави.

Заявляючи про це в пресі, я закликаю чесних службовців костела стати на шлях **льояльного ставлення до радянської влади** й зректися ворожих вчинків, що звязані з обговоренням питань, які посередньо або непосередньо зачіпають інтереси радянської влади або заполонють школу республіки трудящих.

Настоятель римсько-католицького костела ксьондз А. Гутовський.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ПРОМОВА Д-РА ЛЬВА ГАНКЕВИЧА.

(Продовження.)

Боронію двох людей з міста й одного з села: перші Дзісь і Дзьобівна, з селюх — це Матийців. Маю сентимент для села, тому зачну від Матийціва.

Матийців уроджений 1900 р. в Белейові, тихім, але національно свідомім селі долинського повіту. Він своїми очима оглядав усі армії, що переходили через долинський повіт і нераз він мріяв про те, щоб побачити і свою українську армію. І він її побачив, побачив Українських Січових Стрільців. І в душі того 15-літнього хлопця зродилося горяче бажання й самому послужити своїй Батьківщині зі зброєю в руці. І чомуж тут дивуватися, що в одному з тих „небезпечних" листів, що їх найшла в нього поліція, є таке закінчення: „Думаю, що побачимося аж над синіми водами Дніпра". Прок. чомусь замовчав про це закінчення.

Прис. судді! Прок. обвинувачує Матийціва, що він хотів дістати польський кріс. А на що хотів його ужити, хіба дуже ясно каже закінчення того листа. І тому питаю вас: Чи справді польський прок. має робити акт обвинувачення Матийціву за те, що він хоче йти над сині води Дніпра — хочби з польським крісом? Чи ви не відчуваєте, що такий акт обвинувачення мав би право зробити хіба більшовицький прокуратор, а ніколи польський?!

Прокураторові взагалі не подобається Матийців. Не подобається йому його оборона, а ту свою нехіть опирає він головно на конфіденціональних доносах станиславівської поліції. Матийців борониться, що по скінченні учительського семинара не міг дістати учительської посади в рідному краю, а хіба десь на Мазурах, Поморю або в Познанщині, хоч і це сумнівне. А щоб не бути тягарем батькові, вступив як торг. помічник до кооперативи в свойому селі, де рівночасно працював в чит. „Просвіти". Це знову не подобалося місцевому командантові поліції, який за те почав обкладати карами — кооперативу.

Тут треба ще для вірности додати, що учительський семинар не дав потрібного знання Матийціву до праці в кооперативі. І в жовтні 1926 р. зібралася рада кооперативи і сказала Матийціву: „Хлопче, ти може був би добрий учитель, але покищо з тебе невідповідний кооператор. За ту твою дотеперішню працю виплатимо тобі 250 зол. Їдь до Львова чи Станиславова і набери там кооперативного знання". І поїхав Матийців до Станиславова, де дир. кооперативи є його краянин, щоб навчитися, як вести кооперативу. Одначе тут нова трагедія Матийціва. Бо ось, що доносять конфіденціональні рапорти: Матийців нічого не робить у Станиславові, а до нього приходить якийсь мнимий директор кооперативи і військовий чоловік в уніформі улана. Трибунал відкинув внесення оборони на покликання того „таємничого" і „мнимого" дир. кооперативи „Злука" в Станиславові і того ще більше таємничого улана, який є також краянин Матийціва, тепер студент мед. у Львові.

Але прок. зробив ще один закид Матийціву, а саме, він тому працював при війську в канцелярії, бо так наказує німецька шпіонажа. А трибунал відкинув і тут внесення оборони на покликання сотників польського війська, комендантів Матийціва при 42 п. п. в Білостоці, на обставину, що це вони приказали Матийціву працювати в канцелярії проти його волі, а потім при відході Матийціва з війська виставили йому, як зазначують з приємністю, якнайкращу опінію.

Прок. обвинувачує Матийціва і в тому, що він взяв з війська зошит з порозумівачими сигналами летуна з землею. Ми того зошиту не бачили, бо комендант поліції в Долині таку велику вагу прикладав до цеї „великої військової тайни", що десь цей зошит на поліції згубив. А слуханий як свідок бюровий товариш Матийціва, підстаршина Сітек, з цілою рішучістю заявив, що ті сигнали — це його записки зі школи і що в тому зошиті ніяких друкованих регулямінів, летунських відзнак чи інших знаків немає. Цей зошит тримав Сітек на печі в канцелярії, а до того не виключав, що дав його Матийціву сам.

А тепер кілька слів про карти моб., щодо яких писав до Матийціва Ів. Вербицький. Моїм глибоким переконанням є те, що моб. карти збирано виключно для потреб УВО, бо ні Німеччина ні СРСР того зовсім не потребували. Військовий експерт сотн. Белецький сказав тут, що він щойно вдруге стрічається з фактом збирання моб. карт. Коли такий знавець, як сотн. Белецький стрічається ледви другий раз з фактом збирання мобілізаційних карт, то чи не вказує це на те, що ці річи збирано виключно для потреб УВО, а не для чужих держав, для своєї майбутньої армії, а не для чужої? Збирання тих моб. карт вказує на національний момент цеї справи, а саме, що УВО хотіла знати, кілько і де матиме своїх українських жовнірів на випадок війни. Чужим державам такі інформації не могли принести найменшої користи, вони для них зайві.

То всі „злочини" Матийціва. А супроти того матеріялу, мені здається, не буде лютим велике прохання до вас, прис. судді, щоб ви дозволили цій сільській дитині з Белеїва піти на ті сині води Дніпра під золотоверхий Київ — навіть з вашою тайною: польським крісом.

Переходжу до обв. Дзьобівної і Дзіся. Дзісь, як ученик вищої гімназії, бере участь в українсько-польській війні у Львові і стоїть у Львові на варті коло магазину. Потім вибирається на Чехословаччину, бо чує, що там твориться український леґіон для визволення Сх. Галичини. Але там Дзісь побачив, що це не український леґіон, а звичайний робітничий відділ, і він виїздить на Вел. Україну. Та зараз по переїзді через кордон Дзіся арештовано як українського шовініста і вислано до Москви, де він просидів невинно 8 місяці в чека.

Вернувши до Галичини, Дзісь обняв кольпортажу й адміністрацію „Нац. Думки" на цілу Польщу. Як кольпортер „Нац. Думки" їздив Дзісь до Праги. А прок. добачує в тій його їзді щось незвичайно підозрілого, бо, мовляв, така подорож дуже богато коштує.

Прок. не знає, чи не хоче знати душі поета. Начальним редактором „Нац. Думки" в Празі є відомий український поет Олесь Бабій. Можна від поета всього жадати і всього вимагати, тільки не обчислювання коштів подорожи. А з другого боку — чи справді такі високі кошти дороги до Праги? Дзісь — не поет. І вирахував добре, що ті кошти не будуть великі. Дзісь не платив пашпорту, а перейшов нелегальним шляхом чесько-польський кордон. Тим шляхом від кількох літ їздила наша університетська молодь на студії за кордон. Пашпортів за 500 зол. не платив ніхто! Не платив і Дзісь.

А що таке „Нац. Думка"? Це орган української національної молоді, легальний орган, що розходився в Польщі теж цілком легально. Чи адміністрація й кольпортажа цього журналу може бути причиною до поповнення злочину з § 58 і 67 з. в.?

Ще дві річи закидує Дзісеві прокуратор. Одна справа — це картка, яку мали найти у нього поліц. агенти в хвилині його арештування, а друга — література, про яку каже прок., що вона була чисто шпіонського характеру.

Щодо картки, то почерк оборони Дзіся. Картка писана не рукою Дзіся, як це ствердив усякий сумнів стверджував графольоґ і її помилково акт обвинувачення приписує Дзісеві. Бо слуханий як свідок поліц. агент Смальчо признав тут, що картку ту знайдено на землі біля арештованого Дзіся, а далі, що картка ця лежала на поліції між стосами паперів. Де запорука, що це та сама картка, де певність, що тої картки не підкинено або не найдено у когось іншого, при цілком іншій нагоді?

Питаний на цю обставину підчас розправи Дзісь заявив ясно і рішучо, що він дуже добре розріжняє два роди шпіонажі: один рід за гроші і для чужої держави, а другий рід — без грошей, для своєї нації, для своєї держави. І додав, що його безпосередня і темпераментна вдача не надається до такої роботи, бо він скорше й радше брав би участь у безпосередній бойовій акції.

Я переглянув літературу, що її найдено в Дзіся.

Перша книжка — це „Історія військової шпіонажі" Федуняка. Книжку ту видала книгарня Бодека у Львові в польській мові і кожний може собі її купити. Сам Федуняк — урядовець військової канцелярії Д. О. К. у Львові.

Другу книжку назвав прок. важним документом англ. шпіонської директиви. Маю враження, що помилився. „Війна будучини" — це твір амер. генерала Джорджа Уілера Гіпмела. Це один уступ з його великої праці під цим заголовком, що недавно появилася друком.

(Докінчення буде.)

ПРИДІЛ МАНДАТІВ ІЗ ДЕРЖ. ЛИСТ.

Варшава, 15. березня 1928.

Держ. виборча комісія, на засіданні під проводом ген. виб. віцеком. Царя ствердила такий вислід виборів: В округах одержали: 1-ка 102 мандати, 2-ка 52, 3-ка 34, 7-ка 9, 8-ка 4, 10-ка 21, 13-ка 5, 14-ка 3, 17-ка 6, 18-ка 45, 19-ка 3, 20-ка 1, 21-ка 4, 22-ка 6, 24-ка 31, 25-ка 28, 26-ка 1, 30-ка 3.

Нині розділено 72 мандати, що припадають із держ. лист, осьтак: 1-ка 23 мандати (разом 125), 2-ка 12 (разом 64), Визволене 7 (разом 41), НПР 2 (разом 11), Стр. Хл. 4 (разом 25), Бльок неполських народів 10 (разом 55), Україн. соц. рад. 1 (раз. 9), НД 7 (раз. 38), ХД і Пяст 6 (раз. 34). Разом 72 мандати. Інші партії і льокальні листи не були управнені користати з держ. лист.

Бльок непольських народів: Дм. Левицький, Грінбавм (жид), Єремич (біл.), Навман (нім.), Хруцький, П. Васильчук, Рајхер (жид), Гребе (нім.). Міх. Рудницька, Мих. Струтинський.

22-ка: д-р Лев Бачинський.

У тім приділі можуть іще наступити зміни щодо 1-ки і 2-ки.

НОВОВИБРАНІ ПОСЛИ МОЖУТЬ УЖЕ ЇХАТИ ЗАЛІЗНИЦЕЮ БЕЗПЛАТНО.

Варшава, 15. березня 1928.

Мін. комунікації випрацювало обіжник до всіх зал. дирекцій, у якім звертає їм увагу, що відписи повновласних листів, які є в руках послів і сенаторів, управнюють їх до безплатного користування з польських державних залізниць.

ҐЕН. СОСНКОВСЬКИЙ ВІЦЕПРЕМІЄРОМ?

Варшава, 15. березня 1928.

Є чутки, що коли б Бартеля вибрали маршалком сойму, то віцепремієром буде ген. Сосновський. Говорять теж про зміни на становищах мін. комунікації й освіти. ППС. виступає проти кандидатури Бартеля на маршалка сойму.

КАНДИДАТ НА МАРШ. СЕНАТУ.

Варшава, 15. березня 1928.

Зачувати, що як кандидата на маршалка сенату висувають із 1-ки кн. Здз. Любомірського.

ПЕРЕРВАНЯ НІМ.-БІЛЬШОВИЦЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

Берлін, 15. березня 1928.

„Льокальанц." подає, що підчас розмови мін. Штреземана з більшовицьким амб. Крестинським прийшло до порозуміння в справі перервання переговорів. „Берзен Кур." подає, що предсідник більшовицької делегації Шляйфер виїхав до Москви.

НОВИНКИ

— **Поліційні методи.** Вчора, дня 14. ц. м. занялa поліція ч. 13. тижневика „Свобода". До хвилі, коли це пишемо, тобто до год. пятої і пятьнадцять минут 15. ц. м. поліція не повідомила редактора „Свободи" про те, що в газеті законфіскували, дарма, що законний речинець відповіди (24 год.) уже минув. „Діло" і „Свобода" постійно наражені на такі „приємности" з боку поліції, тоді, коли інші газети, в передовсім польські, дістають інформації про законфісковані місця в газеті до кількох годин. На українську пресу спливає, очевидно, в таких випадках окрема особлива „ласка".

— **Відчит проф. Лепкого в радіо.** Дня 16-го березня в год. 17.20 проф. Богдан Лепкий матиме відчит в радіо через краківську надавчу станцію. Краківська радіостанція буде трансмітувати відчит на краєві станції.

— **Конкурс на платні відпустки та стипендії для вчителів.** Мін-ство віроісповідань і освіти оголошує конкурс на стипендії (допомоги і платні відпустки) для осіб, що мають намір стати вчителями педагогічних предметів у народних школах. Умовини прийняття находяться в усіх школах. Прохання треба вносити до 1 червня 1928. У конкурсі можуть брати участь студенти і вчителі у службі.

— **Еміграція до Канади.** У львівськім воєвідстві радять конференцію як краще зорганізувати еміграцію за море, головно до Канади, куди Польща може вислати цього року з 20.000 хліборобів.

— **Темна хроніка.** Львівський адвокат д-р Кольнік відповідатиме з товаришами перед судом за зловживання на мільон дол. — У Ришеві трьох парубків найшло на хату якоїсь старушки-купчихи і завязавши їй голову хустиною, домагалися грошей. Замісць грошей найшли... 200 хустин; їх зловили і вони признались до грабіжі. — Трьох львівських молодців — найстарший мав 21 літ, а наймолодший 12 — найшли собі „високе" заняття: стягали з дахів бляху і продавали її. Старші дістали по 2 міс. вязниці. — Замарстинівський громадянин Ключник дістав 8 міс. за авантури в шинках з погрозами і за крадіж — усе це не перше в його життєписі.

— **Відгомін ювилею О. Кобилянської.** Союз українських жінок у Чехословаччині подбав за те, щоби у більшости чеських щоденників була поміщена фотографія О. Кобилянської та замітки про неї. У „Жіночому Слові" (додаток до „Ческе Слово") 27. лютого була велика стаття голови Україн. Ж. С. С. Омельченкової про письменницю; у ч. 10 з грудня 1927 у журналі „Женска Рада" є згадка про ювилей. Болгарський часопис „Женски Глас" у ч. 7. помістив статтю про Кобилянську С. Омельченкової, також словінський „Женски Свет".

— **Землетрус і повінь у Каліфорнії.** Каліфорнія — країна колись славна на весь світ копальнями золота, скриває в своїй землі поруч скарбів причину землетрусів. Могутній підземельний товчок зірвав цими днями гать на ріці Санта-Клара і водами розлилась рівниною, заливаючи містечка та оселі. Є це місцевости Фільмор і Піру. Досі ствердили смерть тисячу осіб. Точніших подробиць нема, тому, що телеграфічні та радіові апарати знищені. Одно відгалуження „Південного Пацифіку" ... мулене і комунікація на ньому перервана. Вода досягла до міста Санта Павла, але не могла залити всього міста, бо розлилась дуже широко. 150 осіб, що працювало при водних машинах згинуло. Від місця катастрофи тягнуться до Льос Анджельос підземельні водопроводи через пустелю на просторі 30 км. Великі простори куди перейшла ... находяться ... бим намулом; під цим намулом ... Є ... си ще багато невідомих жертв ... вірені звістки, що гать зірвав не землетрус, а фармери, що мають порахунки із Льос Анджельос.

— **10-ті роковини прав жінок виборчих** в Англії пригадує англійська преса цього місяця. Від 10 літ англійське жіноцтво користується майже рівною ...

в своїй суспільности, якщо не рахувати армії, фльоти, дипльоматії та консульської служби, що ще бороняться перед наступом жіноцтва. Навіть у торговельних палатах засідають в Англії жінки на директорських фотелях. Зате в самім промислі їхня участь ще дуже слаба. Також у т. зв. пкових союзах те саме: на 27.000 голов цих союзів є тільки 300 жінок головами. Жіноцтво починаєть'ся вже жалувати, що чаліть деякі посади мущини вважають виключно жіночим монополем, нпр. переписку на машині. „Степотипістів" є мінімальне число і в цій ділянці праці мущини є дуже слабими суперниками жінок. Англійська преса підкреслює з вдоволенням, що з менту виборення прав для жіноцтва, щез в Англії несимпатичний, сильно поширений тип воюючої суфражистки.

— **Ошуканець і література.** Великі ошуканці починають щораз частіше користуватись досвідом розумних книжок. Париж має таку нову сензацію: Якийсь ошуканець у великім стилю повторив досдівно крадіж дорогоцінностей описану в однім оповіданні Гастона Леру про подвиги Арсена Люпена. Він увійшов до першорядного золотаря, казав собі показати найкращі брилянти і як справжній міліонер у всій поведінці заплатив за них міліон фр. готівкою. Коли він явився там за 4 дні пізніше, його прийняли з найбільшим довірям. Він вибрав собі дорогоцінности за 3 міл. фр. і казав їх переслати педалеко в готель, де він виплатить гроші, яких лякався носити при собі. Коли післанець прийшов із дорогоцінностями, міліонер голився в негліжі. Оглянув прикрасу, поклав її у касету і кінчив одягатись. Вийшов до другої кімнати по гроші і щоби закінчити свою гардеробу. Післанець ждав 10 хвилин, 15, 20 — надаремне. Спокійно підійшов до касетки, де лежали дорогоцінности і ствердив, що вона мала вирізане дно, зовсім так само як в оповіданні Леру. Ошуканець щез безслідно. До всього повтореного оповідання Леру бракує ще Арсена Люпена, який найшов би злодія.

— **Біольоґ неприхильний бльондинкам.** Американський біольоґ д-р Г. Націнгер, що викладає в університеті у Буфальо, віщує, що за яких сто літ бльондинки щезнуть із лиця землі. Його висновок збудований на масі статистичного матеріялу, який каже, що в англьо-американськім світі, де бльондинок є ще найбільше на 100 новонароджених дівчат ледви 5 має ясне волосся і пять руде; решта це — брюнетки та чорнявки. Професор додав, що бльондинки мають у собі менше життєвої сили і менше мізкової маси, як брюнетки та чорнявки. Із цього виходило би, що слабша половина людського роду складатисьме в майбутности із самих жінок із більшою життєвою та мізковою енергією як досі. Варт би знати, чи за той час відбудеться такий-же процес і на користь мущин...

— **Оригінальний музей.** У Парижі святкує 100-і роковини свого істнування один із найоригінальніших музеїв у світі: „музей Гревен", названий іменем свого основника, славного рисівника, який мав дотепну ідею збирати воскові фігури славних сучасних. Від часу як згорів такий музей у Льондоні (4 роки тому) „музей Гревен" є найбільшою в світі колекцією воскових фігур. „Славні" люди, зібрані там від 100 літ стоять у природній величині, автентичних костюмах і деякі роблять враження живих. Цей музей має одну оригінальну рису: люди, що доступили чести ввійти в галерію воскових фігур, а нежданo тратять свою славу, щезають звідтам і лишають своє місце іншим. Це робиться і з огляду на недостачу місця і для виправки справедливого „осуду історії". Фігура Мілерана щезла в 6 днів по його упадку як президента; Карпантіє побитий Демпсеем, щез; на місце Блеріо прийшов Ліндберг, на місце танечниці Містенгети, перша акторка держ. театру Сесіль Сорель. Найповажніше місце займають там „сензаційники", що мали до діла із „славними" вбивствами, шибеницями, в роді Ландрі..., Людвика XVI. під гільйотиною і героїв кервавої революції. Сучасні „слави", що входять у це товариство звичайно жертвують своїм одягом на воскову ляльку і коли хотять іти за модою можуть за кожним разом цей одяг виміновати на інший.

— **Світова всячина.** У славнім американськім нафтовім скандалі, у звязку із політичними зловживаннями, який тягнеться вже 7 літ, слідча комісія найшла новий корупційний фонд на півпята міл. дол. — У Ленінграді на протязі одного дня сконфіскували товар 100 купцям, які не заплатили податків в інших зачинили крамниці. — У 100-і роковини уродин Ібсена норвеська почта випускає низку марок із портретом драматурга. — Куліджь підписав декрет, яким Спол. Держави повертають 80 проц. майна сконфіскованого австр. і нім. підданим підчас війни. — Один із найстарших віденських акторів Рихард Пон повісився, маючи 84 роки. — Нім. міністр внутр. справ Кайдель занедужав на грипу мізку. — У перській провінції Сеістан землетрус знищив кільканадцять вулиць міста Небендан і вбив 50 осіб. — Нім. пароплав „Гертруда" зударився з данським „Еленсборг". — Летун Гінклер закінчив свій лет на авіонетці: Льондон—Австралія. — У фабриках авт Фоккера у Сквежине пожежа знищила кілька галь.— У Ню Йорку малярі демонстрували проти свого уряду при нагоді відкриття памятника Кошута. — У Прецляв (Німеччина) двох робітників, членів комуністичної партії, напали на місцевого лікаря замасковані; він гадаючи, що це бандити, застрілив їх. — У Гамбурзі засудили на вязницю лідера націоналістів Гофмана за образу республ. прапору.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. П. Стадника (вул. Шашкевича): Перерва.

Міський великий театр:
16-го г. 7·30 „Спадкоємець", А. Седлецького.
17-го г. 3·30 попол. „Цілунок Попелюшки", Баррі.
17-го г. 7·30 „Гамлет", Шекспіра.

Міський „Театр Новин":
16-го г. 8. веч. „Лише Ти".
17-го г. 8. веч. „Лише Ти".
18-го г. 8. веч. „Лише Ти".

КІНА.
„Апольо": „Цирк", Чарлі Чаплін.
„Палас": „У кайданах присяги", „З денника Ексцеленції".
„Лев": Чорна Венера", Джозефіна Бейкер".
„Фатаморгана": „Зов моря".

Нові книжки й видання.

ЖУРНАЛИ:

„Світ", (ч. 5., березень), ілюстрований журнал. Зміст: М. Рудницький: Полємізка. М. Кічура: Поезії. М. Доронька: Одна сторінка. Звенигора. Е. Зощенко: Жінка. Дещо з графольогії. Проміні і їх вартість. П. К.: Стріча. Дон Кіхот з Етенгайму. Доля винахідників. А. Франс: Непідкупні судді. Львів зимою — світ. Л. Янушевич. Звенигора: Картина із скандинавської доби. Артистка П. Отава. Биття серця на фільмі. Дім альхемістів. Власними силами. Г. Г. Еверс: Найвище кохання. (фейлєтон). Влом до Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові — світл. Е. Чайковський. Зі спорту: Новий спорт у Англії. З екрану: Фільмова артистка Норма. Зі світу: Акробатичний попис. Дон Кіхот з Етенгайму (3 світлини) світл. Л. Янушевич. Зі світу: Вівчарська собака. Зі світу: Лондон в часі повені роект літньої оселі „Супруга".

ОПОВІСТКИ.

Нова кухня вітамінова. книжка потрібна в кождій українській хаті, на селі і в місті. Після найновіших вимог здоровля зложила Осипа Заклинська. На зміст книжки складаються такі частини: І. вегетарянська, II. мясна, III. дієтична і діточа, IV. ради для газдинь. У першій частині між іншим приписи про варення вітамінових страв, печення хліба, вітамінові торти, тіста, компоти, заварювання, галярети, мармелади, безалькогольні напитки, мороженe і т. і. Книжка обіймає біля 290 стор. друку вел. вісімки і виходить з друку перед Великодними святами. Ціна її в передплаті, отриманій до 10. квітня н. р. виносить лише 4 зол. вже з почтою, після виходу з друку ціна буде значно вища. Передплату приймає В-во „Русалка", Львів. Куркова ч. 10. Звертаючи увагу нашого громадянства взагалі, а зокрема наших жінок-господинь, що так гарно і практично написаної кухарської книжки не було і нема досі навіть в чужих мовах, та що з замовленнями треба поспішати, бо наклад дуже обмежений. 1680 2—2

В неділю дня 18. III. ц. р в год. 7-ій вечером відбудуться сходини членів Т-ва „Молода Громада" в салі Української Бесіди у Львові вул. Рутовського 22. Взивається всіх членів обовязково взяти участь в цих сходинах. — Головна Рада Т-ва „Молода Громада". 1703 1—2

Дві вистави килимів у Національному Музеєви (вул. Мохнацького 42), а саме — новітних з робітні Ольги і Олени Кульчицьких і давніх зразкових наддніпрянських поруч з рушниками давніми і новітними — будуть віддані до загального огляданя в неділю 18. березня в годині 10·30. Загальні пояснення першому гуртови гостий подасть директор Нац. Музею І. Свєнціцький. — Управа Національного Музею і Кооператива „Українське Мистецтво" запрошують цим Громадянство до найчисленнішої участи в цьому скромному святі українського творчого духа. — Вступ 1 зол., для молоді усіх шкіл поодиноко 30 гр., в більших групах по 25 гр. — Вистава буде відчинена щодня 10—15 год. 1705 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

XXIX. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „Сокола-Батька" у Львові

відбудуться в неділю дня 1. квітня 1928 в год. 10-ій передпол. в домівці Товариства при вул. Руській ч. 20 зі слідуючим денним порядком: 1) Відчитання протоколу попередних Загальних Зборів, 2) Річні звіти з праці Товариства за рік 1927, 3) Звіт Провірної Комісії, 4) Доповнюючий вибір Старшини, заступників старшини і провідників вправ, 5) Внесення і запити. В разі неприявности приписаного статутом числа членів, збори відбудуться пів години пізніше 1704 без огляду на число приявних.
М. Заячківський в. р. Тарас Франко в. р.

Подяка.

Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках у Львові висловлює отсим щиру подяку Вп. паністці проф. Вол. Божейківній, співачці д-р Софії Кореницівній, Тов. „Львівський Боян" і муж. хорові „Сурма" за ласкаву безінтересовну участь в концерті дня 6. ц. м. Завдяки їх спільному артистичному виступові зібралася на концерті численна і добірна українська публика, що уможливило Комітетові осягнення чистого доходу в користь вдовиць і сиріт. — За Комітет: Н. Дзеровичева, голова, С. Липинякова, секретарка. 1699

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.